

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

VI. Mortuo Decio vinculis solvitur Origenes. Decio succedunt Gallus &
Volusianus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A Origenis adversarij, quod licet sacrificaturum se recepisset, non ipse tamen, sed qui eum circumstanti facinoris auctores & impulsores, manibus ejus apprehensis & excussis ipsi viderentur foco thus intulisse: quod licet ab Ecclesia fuisset ob eam causam ejectus Demetrii compluriumque Episcoporum judicio, ab Alexandro tamen, & Theodotio Episcopis tanta esset charitate susceptus, ejusque patrocinium tanto studio complexa essent Arabia, Palaestina, Phoenicia, & Achaia Ecclesia, ut ea re fere criminis depulsio contineretur; quod licet capitalis sit vel tenuis admittenda idololatriae suspicio, & graviter peccasse Origenem fatendum sit, minime tamen hoc nomine posset accusari, quin ejus ingens pudicitiae studium una praedicaretur: quod denique diris sub Decio singulari constantia toleratis tormentis, prioris criminis noxam satis corripisset, ejusque fuisse poenas, & pristinam mollitiem expiasset videretur. Atque iisdem fere rationibus, quominus id Christianis exprobraret, absteritum fuisse Porphyrium existimo. Quod nullus ergo vitio dederat, quamobrem quisquam excusaret, ratio nulla fuit. Inde par apud multos ea de re silentium. Eusebium autem, cur id scribendo praetermitteret, eo fuisse impulsam jam supra dixi, quod in Apologia pro Origene hoc & ejusmodi plurima fuisset complexus, quae ad Historiam suam propositum non omnino accommodata, quippe quae res ad universam Ecclesiam spectantes exequeretur, repetere insuper habuit. Iacent igitur collecta à Baronio adversus hunc Epiphaniij locum argumenta, quem vel ipsa styli similitudo, ut recte notavit Petavius, satis Epiphanius adjuvat.

V. Cautius equidem ac reverentius Antiquorum, sed Patrum praesertim monumenta attingi vellem. Nam quamvis parce, & non sine aliqua verisimilitudine manus Epiphanius attulerit hoc loco Baronius, homo ut excellens ejus ingenium, & singularem doctrinam fileam, sagacissima in arte Critica & acerrima naris; hoc tamen exemplum in sequens ævum labem trahere potest, ut tanti viri auctoritate producti literati homines, veneranda vetustatis operibus illudere, eaque ad libitum recoquere, ac incudi suae reddere fortasse ausuri sint. Quæsi si sane multum ac diu plusne perniciæ in literas an utilitatis Critica ars intulerit. Quot enim sana & integra Veterum scripta pervertit Criticorum temeritas, dum quidquid minus mente perciperent, id ad arbitrium suum refingendi licentiam sibi fecerunt? Quot volumina suis rota detraxerunt scriptoribus, alienis attribuerunt? Dissertor ita, quotiescunque viles de plebe Grammaticorum literatores bonis Auctoribus in scitia suae virus aspergentes video; & si quando nova vox, & Lexicographi incognita sese det, eam absque cunctatione obelo suo jugulantes, & obtrusis suis conjecturis per summam audaciam nobis fucum facientes. Et tum vel maxime sese Criticos dici amant, si bique placent, quando nobis Auctorum larvas, veris ipsis deformatis Auctoribus objecerunt. Atque hæc pestis nihil non pervagata est. Plurimæ quidem sordes vel per temporis diuturnitatem, vel per libratorum foecundiam Antiquorum scriptis allini atque adhærescere solent; at eas non nisi manifestas elui, nec quicquam nisi vel manu scriptorum Codicum ope, vel certis & evidentibus argumentis supponi, & in Notas potius extra Auctoris ipsius contextum, quantumvis acute cogitatas conjecturas rejici velim. Sed hæc erant alterius loci. Nunc ad rem.

VI. Quoto Decij anno cruciatibus tortus fuerit Origenes, nescitur; at cum biennium Decius in imperio non expleverit, levis est dubitatio. Id videtur anno Christi 250, Origenis 65, attribuendum. Nec apparet item quomodo vinculis elapsus sit. Ego vero id per obitum Decij contigisse opinor; quo à Barbaris deletus cum exercitu, imperium cepisset Vibius Gallus, ascito in consortium Volusiano filio. Tunc enim tranquillatis Christianorum rebus, libertatem quoque suam adeptum Origenem verisimile est. At ne tum quidem ætas ad senium devexa, laboribus fractum, otio ac desidia molliuit: sed vix ægritudine relaxatus ac miseria, quæ eum in Decij laniena pene eliserat, alijs quos eadem afflixerat clades, utilia solatia per Epistolas subministravit. Id ostendebant innumerae ejus Epistolae, quæ post Decianam vastationem scriptæ, & multo post à pijs & studiosis hominibus servatae vetustate demum perierunt. Aliane præterea ante mortem literis mandaverit, quoniam de eo nihil antiqui Scriptores tradidere, compertum non est. Vix credi tamen potest impatientissimum otij ingenium ab assueto scribendi labore, quo tot elucubrata feruntur librorum millia, conquiescisse.

VII. Iamque novem ac sexaginta Origenes confecerat annos, cum labore & annis confectum tempestiva mors Tyri consumpsit, anno post Christi ortum 254: quo anno Interamna Gallus, & Volusianus interfecti sunt. Cum enim natum eum demonstraverimus anno post Christum 185, adjectis 69, quot vitæ explevit annos; omnino efficitur summa annorum 254. Quamvis autem ita scripserit Eusebius: *δεικναι κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν* Euseb. lib. 7. cap. 11. *καὶ τὴν ἀρχαίαν ἐν τῷ ἐπιπέδῳ τῆς ἐκείνης ἐποποιήσαντα ἀποπέλασας ἐν τῷ ἐπιπέδῳ*; non iis præcise significavit hoc ipso tempore obiisse Origenem quo Gallus extincto Decio successit;